

ด่วนที่สุด
ที่ กษ ๐๓๐๘/ ๓๕๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
สวค. 3/383
วันที่ 5 มิ.ย. 2555
เวลา 14.00 น.
รหัสเรื่อง : ศ4372
รับที่ : ศ1514/55
วันที่ : 15 ก.พ. 55
เวลา : 14:34
แก้ไข ๖ (เป็นเล่มแล้ว)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พระราชดำเนิรนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุมัติการดำเนินงานโครงการเชื่อมแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๒๓๔๓๔

ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่อง ขออนุมัติการดำเนินงานโครงการเชื่อม-แม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๘) การริเริ่มโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่มีวงเงินตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่โครงการลงทุนที่กำหนดในแผนงาน ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหรือเห็นชอบกับแผนงานนั้นแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ โครงการเชื่อมแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ เป็นโครงการหนึ่งในแผนพัฒนาลุ่มน้ำสะแกกรัง ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๕-๒๕๒๙) เนื่องจากพื้นที่ในบริเวณดังกล่าวประสบปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง และราษฎรมีฐานะยากจน โดยในลุ่มน้ำสะแกกรัง มีพื้นที่รับน้ำฝนทั้งหมด ๕,๐๕๖ ตารางกิโลเมตร มีปริมาณน้ำท่าตามธรรมชาติรายปีเฉลี่ย ๑,๒๙๔.๕ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยในช่วงฤดูฝนประมาณ ๙๗๗.๙ ล้านลูกบาศก์เมตร (คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๕ ของปริมาณน้ำทั้งปี) และเป็นปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยในช่วงฤดูแล้งประมาณ ๓๑๖.๖ ล้านลูกบาศก์เมตร (คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๕ ของปริมาณน้ำทั้งปี) มีลำน้ำสาขาที่สำคัญ ๓ สาย คือ ลำน้ำแม่วงก์ คลองโพธิ์และห้วยทับเสลา ซึ่งลำน้ำที่เป็นต้นกำเนิดของลำน้ำสะแกกรัง คือ ลำน้ำแม่วงก์ ไหลผ่านอำเภอแม่วงก์และอำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ มาบรรจบกับคลองโพธิ์ เป็นแม่น้ำตากแดด และเมื่อเข้าเขตอำเภอมือง จังหวัดนครสวรรค์ มีชื่อเรียกว่า “แม่น้ำสะแกกรัง” ก่อนไหลลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยาในช่วงตอนเหนือเขื่อนเจ้าพระยา ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากแนวทางการไหลของน้ำดังกล่าวข้างต้น จะพบได้ว่าหาก

ปริมาณ ...

ปริมาณน้ำในลำน้ำแม่वंงก็มีมากก็จะส่งผลต่อปริมาณน้ำในลุ่มน้ำเจ้าพระยา ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ในลำน้ำแม่वंง จึงทำให้พื้นที่บริเวณอำเภอแม่वंง อำเภอลาดยาว และอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ รวมถึงพื้นที่บางส่วนของจังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดกำแพงเพชร มักจะประสบปัญหาเรื่องอุทกภัยและภัยแล้งอยู่เป็นประจำ

๑.๒ ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ อนุมัติตามมติคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๒ ครั้งที่ ๓๑/๒๕๕๐ (วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๐) ซึ่งมีมติเห็นควรให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบการดำเนินการต่างๆ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เกี่ยวกับโครงการเขื่อนแม่वंง จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รายงานว่าจะได้มีการศึกษาการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเชิงกลยุทธ์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) (โดยขณะนั้นยังอยู่ระหว่างการจัดทำรายงานฯ มีกำหนดแล้วเสร็จในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๑) ควบคู่ไปกับการดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อดำเนินโครงการฯ ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรียังได้ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รับประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการกลั่นกรองฯ และความเห็นของส่วนราชการต่างๆ ไปประกอบในการดำเนินการต่อไปด้วย

๑.๓ จากเหตุการณ์หาอุทกภัยในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ มีปริมาณน้ำจำนวนมากไหลจากลุ่มน้ำต่างๆ ตอนบน และไหลรวมลงสู่พื้นที่ภาคกลาง โดยปริมาณน้ำส่วนหนึ่งเป็นน้ำที่ไหลมาจากลุ่มน้ำสะแกกรัง และเนื่องจากลุ่มน้ำสะแกกรังเป็นลุ่มน้ำหนึ่งที่ประสบปัญหาในการบริหารจัดการน้ำเมื่อมีฝนตกหนักติดต่อกันเป็นเวลานาน เพราะยังไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่เพียงพอที่จะรองรับน้ำส่วนเกินในฤดูฝนได้ ทำให้เมื่อมีปริมาณน้ำในลุ่มน้ำสะแกกรังมาก น้ำทั้งหมดจะไหลลงไปสมทบกับน้ำในลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ส่งผลให้เกิดน้ำท่วมเป็นบริเวณกว้างในหลายจังหวัด ทำให้พื้นที่การเกษตรและทรัพย์สินของราษฎรได้รับความเสียหาย ตลอดจนยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อพื้นที่เศรษฐกิจในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลอีกด้วย อย่างไรก็ตาม นอกจากปัญหาอุทกภัยที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ที่ผ่านมา ปัญหาระลอกก็เป็นอีกปัญหาที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ของจังหวัดนครสวรรค์ กำแพงเพชร และอุทัยธานี เป็นประจำทุกปี เนื่องจากในบริเวณดังกล่าวยังไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้อย่างเพียงพอ กรมชลประทานจึงได้นำผลการศึกษาโครงการเขื่อนแม่वंง ซึ่งเป็นโครงการที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งของการพัฒนาลุ่มน้ำสะแกกรัง มาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีในครั้งนี เพื่อให้สามารถบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ราษฎรในเรื่องปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งที่เกิดขึ้นเป็นประจำ และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกปี

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การดำเนินโครงการเขื่อนแม่वंง จังหวัดนครสวรรค์เป็นโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐ จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๘) ซึ่งกำหนดให้ต้องนำเรื่องดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติก่อน

๓. ความเร่งด่วน ...

โดยมีแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ดังนี้

ปีงบประมาณ พ.ศ.	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐-๖๒
งบประมาณ (ล้านบาท)	๑๐.๕๐๐	๑,๔๑๖.๗๕๖	๑,๖๓๖.๗๙๘	๓,๕๑๖.๒๓๖	๒,๔๖๐.๑๗๒	๔,๒๓๙.๙๘๓

ผลการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ของโครงการ

- ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (EIRR) ๑๓.๓๘% (ที่อัตราคิดลด ๑๒%)
- มูลค่าปัจจุบัน (NPV) ๘๓๙ ล้านบาท
- อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนโครงการ (B/C Ratio) ๑.๑๔

ผลประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

(๑) สามารถเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุน ประมาณ ๒๓๗ ล้านลูกบาศก์เมตร ต่อปี เพื่อให้มีน้ำเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว โดยจะสามารถส่งน้ำให้กับพื้นที่ชลประทาน ๒๙๑,๙๐๐ ไร่ และพื้นที่ชลประทานด้านท้ายเขื่อนที่ราษฎรร้องขอเพิ่มเติม อีกจำนวน ๑๐,๐๐๐ ไร่

(๒) เพื่อบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่โครงการและพื้นที่ท้ายน้ำ ซึ่งมักเกิดในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม ในลักษณะน้ำไหลบ่า โดยจะสามารถชะลอการระบายน้ำลงสู่แม่น้ำสะแกกรัง ในช่วงที่มีน้ำหลากได้

(๓) เป็นการยกระดับรายได้ของเกษตรกร เนื่องจากโครงการเชื่อมแม่วงก์ จะช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเพาะปลูกของราษฎรในพื้นที่โครงการ ซึ่งเกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตข้าวในฤดูฝน และเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้งได้อีกด้วย

(๔) ช่วยสร้างความชุ่มชื้นให้แก่พื้นที่โดยรอบโครงการ รวมทั้งยังเป็นแหล่งน้ำต้นทุนในการป้องกันไฟป่า ที่มักเกิดขึ้นในฤดูแล้ง (ช่วงเดือนมกราคม-เมษายน) ในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ และในเขตพื้นที่ป่าใกล้เคียง เช่น อุทยานแห่งชาติคลองลาน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอัมผาง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังเป็นแหล่งน้ำและแหล่งอาหารของสัตว์ป่าอีกด้วย

(๕) เพื่อส่งน้ำในการรักษาระบบนิเวศน์ด้านท้ายน้ำ และใช้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์และที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำตามธรรมชาติ นอกจากนี้ ยังสามารถส่งเสริมด้านการประมงให้กับบริเวณพื้นที่ด้านท้ายน้ำ ทำให้สามารถเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้

(๖) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดิน โดยส่งเสริมมีการอนุรักษ์ดินในพื้นที่โครงการ

(๗) ช่วยสร้างงานให้แก่ชุมชน ลดการอพยพย้ายถิ่นฐานเข้าสู่เมือง ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ และสภาพแวดล้อมของชุมชนดีขึ้น

๔.๑.๒ สถานภาพโครงการ

ด้านการศึกษาความเหมาะสมและศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม

(๑) รัฐบาลญี่ปุ่น โดย JICA ได้ดำเนินการศึกษาความเหมาะสมของโครงการพัฒนาลุ่มน้ำสะแกกรังในช่วงระหว่างปี ๒๕๒๗-๒๕๒๙ และได้ศึกษาความเหมาะสมของโครงการเชื่อมแม่วงก์ โดยเปรียบเทียบทางเลือกในการพัฒนาโครงการ ซึ่งผลการศึกษาพบว่าการก่อสร้างเชื่อมแม่วงก์บริเวณเขาสะแกกรังมีความเหมาะสมทางวิศวกรรม สังคม และเศรษฐกิจมากที่สุด

(๒) กรมชลประทานได้เสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการป้องกันแก้ไขตามแผนปฏิบัติการ โครงการเชื่อมแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ให้คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ (คชก.) พิจารณาเป็นครั้งแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ และเสนอให้ คชก. พิจารณาข้อมูลโครงการและการดำเนินการตามข้อคิดเห็นของ คชก. มาอย่างต่อเนื่อง ซึ่ง คชก. ได้พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับโครงการเชื่อมแม่วงก์มาแล้วหลายครั้ง และมีการนำเข้าสู่การพิจารณาจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กก.วล.) แล้วรวม ๔ ครั้ง

(๓) หลังจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ (ตามข้อ ๑.๒) กรมชลประทานได้ดำเนินการตามความเห็นของหน่วยงานต่างๆ มาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในประเด็นเรื่องการจัดทำรายงานศึกษา SEA ซึ่งได้นำเสนอ สผ. เรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒

(๔) กรมชลประทานได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ (Environmental and Health Impact Assessment: EHIA) โครงการเชื่อมแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งการศึกษาครั้งนี้เป็นการดำเนินการตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภท ขนาด และวิธีปฏิบัติสำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ ที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนจะต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๓ ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการ คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๕ และจะได้จัดส่งรายงานให้ สผ. เพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ด้านการสำรวจ-ออกแบบ

กรมชลประทานได้ว่าจ้างกลุ่มบริษัทที่ปรึกษาเพื่อออกแบบเขื่อนห้วยงานพร้อมอาคารประกอบ แต่เนื่องจากยังไม่สามารถเข้าไปสำรวจข้อมูลทางด้านวิศวกรรมของพื้นที่ที่จะดำเนินการจริงได้ จึงได้ออกแบบ Tender Drawing ของเขื่อนห้วยงาน พร้อมอาคารประกอบไว้ก่อน (แล้ว

เสร็จ ...

เสร็จตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖) และจะได้ดำเนินการออกแบบรายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการก่อสร้างจริงต่อไป สำหรับระบบส่งน้ำพร้อมอาคารประกอบ ได้ออกแบบ Construction Drawing แล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการก่อสร้างได้ทันที

ด้านการขออนุญาตใช้พื้นที่

(๑) กรมชลประทานได้ทำหนังสือขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ เนื้อที่ ๑๒,๓๗๕ ไร่ ต่อกมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๐

(๒) กรมชลประทานได้ทำหนังสือขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เนื้อที่ ๘๘๕ ไร่ เมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๐

ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมชลประทานได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินโครงการเชื่อมแม่วงก์มาอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งมีการทำประชาพิจารณ์แล้ว เมื่อวันที่ ๑๔-๑๕ มกราคม ๒๕๔๓ และได้มีการจัดทำประชาคมในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นในช่วงปี ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ มากกว่า ๑๐ ครั้ง ซึ่งประชาชนในพื้นที่โครงการให้การสนับสนุนและต้องการให้ก่อสร้างเชื่อมแม่วงก์โดยเร็ว เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งและอุทกภัยที่เกิดขึ้นซ้ำซากเป็นประจำทุกปี

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดูแลแล้งและอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำสะแกกรัง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ในเขตจังหวัดนครสวรรค์ กำแพงเพชร และอุทัยธานี และเพื่อบรรเทาปัญหาอุทกภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่หลายจังหวัดของกลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จึงเห็นสมควรนำเรียนคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

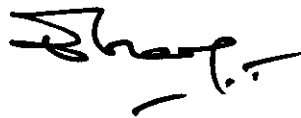
๕.๑ อนุมัติให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมชลประทานเริ่มดำเนินการโครงการเชื่อมแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ ใช้ระยะเวลาดำเนินการโครงการทั้งสิ้น ๘ ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๒) วงเงินโครงการทั้งสิ้น ๑๓,๒๘๐.๔๔๕ ล้านบาท โดยในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๕ จะดำเนินการสำรวจธรณี ภูมิวิทยา สภาพภูมิประเทศ ไร่ วัด ปักหลักเขต ซึ่งกรมชลประทานจะเจียดจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีมาใช้ในการดำเนินการตามความเหมาะสม

๕.๒ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมชลประทาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม และติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด

๕.๓ มอบหมายให้สำนักงบประมาณรับไปพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายและระยะเวลาที่กำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่

โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๑๐๔๐

โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๐๖๕๓